

KIỂM TOÁN NHÀ NƯỚC
Số: 02/2019/QĐ-KTNN

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc
Hà Nội, ngày 22 tháng 8 năm 2019

QUYẾT ĐỊNH

Ban hành Hướng dẫn phương pháp tiếp cận kiểm toán dựa trên đánh giá rủi ro và xác định trọng yếu trong kiểm toán Báo cáo tài chính ngân hàng

Căn cứ Luật Kiểm toán nhà nước ban hành ngày 24/6/2015;

Căn cứ Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật ngày 22/6/2015;

Căn cứ Quyết định số 02/2016/QĐ-KTNN ngày 15/7/2016 của Tổng Kiểm toán nhà nước ban hành Hệ thống Chuẩn mực kiểm toán nhà nước;

Theo đề nghị của Vụ trưởng Vụ Chế độ và Kiểm soát chất lượng kiểm toán và Vụ trưởng Vụ Pháp chế;

Tổng Kiểm toán nhà nước ban hành Quyết định Hướng dẫn phương pháp tiếp cận kiểm toán dựa trên đánh giá rủi ro và xác định trọng yếu trong kiểm toán Báo cáo tài chính ngân hàng.

Điều 1. Ban hành kèm theo Quyết định này Hướng dẫn phương pháp tiếp cận kiểm toán dựa trên đánh giá rủi ro và xác định trọng yếu trong kiểm toán Báo cáo tài chính ngân hàng.

Điều 2. Quyết định này có hiệu lực sau 45 ngày kể từ ngày ký.

Điều 3. Thủ trưởng các đơn vị trực thuộc Kiểm toán nhà nước và các tổ chức, cá nhân có liên quan chịu trách nhiệm thi hành Quyết định này./.

HƯỚNG DẪN PHƯƠNG PHÁP TIẾP CẬN KIỂM TOÁN DỰA TRÊN ĐÁNH GIÁ RỦI RO VÀ XÁC ĐỊNH TRỌNG YẾU TRONG KIỂM TOÁN BÁO CÁO TÀI CHÍNH NGÂN HÀNG

*(Ban hành kèm theo Quyết định số 02/2019/QĐ-KTNN ngày 22/8/2019
của Tổng Kiểm toán nhà nước)*

Chương I

NHỮNG QUY ĐỊNH CHUNG

Điều 1. Phạm vi điều chỉnh

- Hướng dẫn này quy định chính sách xác định trọng yếu và hướng dẫn vận dụng phương pháp tiếp cận kiểm toán dựa trên đánh giá rủi ro và xác định trọng yếu kiểm toán khi thực hiện kiểm toán Báo cáo tài chính trong lĩnh vực kiểm toán ngân hàng và các tổ chức tín dụng khác (ngoại trừ Ngân hàng nhà nước) do Kiểm toán nhà nước (*viết tắt là KTNN*) thực hiện.
- Hướng dẫn này áp dụng khi kiểm toán đối với bộ Báo cáo tài chính đầy đủ của ngân hàng hoặc kiểm toán các báo cáo riêng lẻ, các thông tin tài chính của Báo cáo tài chính ngân hàng (*viết tắt là BCTCNH*).

Điều 2. Mục đích ban hành

- Hướng dẫn này nhằm giúp Kiểm toán viên nhà nước (*viết tắt là KTVNN*) vận dụng phương pháp tiếp cận kiểm toán dựa trên đánh giá rủi ro và xác định trọng yếu kiểm toán một cách phù hợp khi lập kế hoạch kiểm toán, thực hiện kiểm toán và lập báo cáo kiểm toán trong kiểm toán BCTCNH.
- Hướng dẫn KTVNN đưa ra ý kiến về việc liệu BCTCNH có được lập và trình bày trung thực, hợp lý trên các khía cạnh trọng yếu, phù hợp với các quy định về lập và trình bày báo cáo tài chính được áp dụng hay không.

Điều 3. Đối tượng áp dụng

- Hướng dẫn này áp dụng đối với các đơn vị trực thuộc KTNN, các đoàn KTNN, thành viên đoàn KTNN và các tổ chức, cá nhân tham gia hoạt động kiểm toán BCTCNH của KTNN.
- Đơn vị được kiểm toán, các bên có liên quan và các bên sử dụng kết quả kiểm toán phải có những hiểu biết cần thiết về các quy định và hướng dẫn này và các chuẩn mực kiểm toán nhà nước (*viết tắt là CMKTNN*) có liên quan để thực hiện trách

nhiệm của mình và phối hợp công việc với đoàn KTNN và KTVNN, cũng như khi xử lý các mối quan hệ liên quan đến thông tin đã được kiểm toán.

Điều 4. Nguyên tắc sử dụng thuật ngữ

- Các thuật ngữ sử dụng trong hướng dẫn này được định nghĩa như trong các chuẩn mực kiểm toán của KTNN đã ban hành.
- Kiểm toán viên nhà nước trong Hướng dẫn này được hiểu như quy định tại Đoạn 20 Quy định danh mục thuật ngữ sử dụng trong hệ thống CMKTNN, là những người thực hiện cuộc kiểm toán, gồm lãnh đạo Đoàn kiểm toán, Tổ kiểm toán và các thành viên khác trong Tổ kiểm toán.

Chương II

CHÍNH SÁCH XÁC ĐỊNH TRỌNG YẾU KIỂM TOÁN BCTCNH

Điều 5. Nội dung chính sách xác định trọng yếu kiểm toán BCTCNH

1. Chính sách xác định trọng yếu kiểm toán BCTCNH quy định và hướng dẫn các nội dung chủ yếu sau:

- a) Xác định mức trọng yếu đối với tổng thể BCTCNH.
- b) Xác định mức trọng yếu đối với các khoản mục, nhóm giao dịch, số dư tài khoản và thông tin thuyết minh (*viết tắt là các khoản mục*) cần lưu ý.
- c) Xác định mức trọng yếu thực hiện.
- d) Xác định ngưỡng sai sót không đáng kể.

2. Chính sách xác định trọng yếu kiểm toán BCTCNH bao gồm đồng thời cả khung hướng dẫn về định lượng và các nguyên tắc hướng dẫn về định tính đối với việc xác định trọng yếu kiểm toán BCTCNH.

Điều 6. Khung hướng dẫn xác định trọng yếu kiểm toán BCTCNH về định lượng

1. Xác định mức trọng yếu đối với tổng thể BCTCNH

- a) Mức trọng yếu đối với tổng thể BCTCNH hoặc thông tin tài chính được kiểm toán: Là giá trị tối đa của toàn bộ sai sót trên BCTCNH hoặc thông tin tài chính được kiểm toán mà KTVNN cho rằng từ mức đó trở xuống BCTCNH có thể bị sai nhưng chưa ảnh hưởng đến quyết định của các đối tượng sử dụng thông tin.

b) Mức trọng yếu đối với tổng thể BCTCNH được xác định dựa trên giá trị tiêu chí được lựa chọn và tỷ lệ phần trăm (%) tương ứng với giá trị tiêu chí đó.

$$\begin{array}{l} \text{Mức trọng} \\ \text{yếu đối với} \\ \text{tổng thể} \\ \text{BCTCNH} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Tỷ lệ phần trăm (\%)} \text{ xác định} \\ \text{mức trọng yếu đối với tổng} \\ \text{thể BCTCNH} \end{array} \times \begin{array}{l} \text{Giá trị tiêu chí được} \\ \text{lựa chọn xác định mức} \\ \text{trọng yếu đối với tổng} \\ \text{thể BCTCNH} \end{array}$$

c) Lựa chọn tiêu chí để xác định mức trọng yếu đối với tổng thể BCTCNH:

- Tùy từng loại hình ngân hàng, tiêu chí phù hợp để xác định mức trọng yếu đối với tổng thể BCTCNH có thể được lựa chọn từ một hoặc một số chỉ tiêu quan trọng nhất trong các yếu tố của BCTCNH: Tổng lợi nhuận kế toán trước thuế; Tổng thu nhập; Tổng chi phí; Tổng tài sản; Tổng vốn chủ sở hữu, ...

- Việc lựa chọn tiêu chí để xác định mức trọng yếu đối với tổng thể BCTCNH phụ thuộc vào xét đoán chuyên môn của KTVNN dựa trên các yếu tố sau:

- + Các khoản mục trên BCTCNH mà đối tượng sử dụng thông tin thường quan tâm;
- + Đặc điểm và môi trường hoạt động của ngân hàng được kiểm toán; mục tiêu hoạt động của ngân hàng; tính hoạt động liên tục của ngân hàng;
- + Sự thay đổi tiêu chí lựa chọn khi có yếu tố biến động bất thường.

Ví dụ: Ngân hàng niêm yết trên thị trường chứng khoán có thể lựa chọn chỉ tiêu Tổng lợi nhuận trước thuế. Trong trường hợp kết quả kinh doanh của ngân hàng thương mại bị lỗ hoặc đối với các ngân hàng hoạt động không vì lợi nhuận như Ngân hàng Chính sách xã hội, Ngân hàng Phát triển ..., sẽ không sử dụng chỉ tiêu Tổng lợi nhuận trước thuế để tính mức trọng yếu mà sử dụng các chỉ tiêu khác như chỉ tiêu Tổng thu nhập hoặc chỉ tiêu Tổng tài sản hoặc Tổng vốn chủ sở hữu.

- Trường hợp chọn nhiều tiêu chí để xác định mức trọng yếu thì mức trọng yếu đối với tổng thể BCTCNH là giá trị thấp nhất xác định được từ các tiêu chí trên.

- Khi lựa chọn chỉ tiêu hợp lý để xác định mức trọng yếu tổng thể đối với tổng thể BCTCNH dựa trên các chỉ tiêu trên. KTVNN cần phản ánh trong hồ sơ kiểm toán những diễn giải chi tiết lý do lựa chọn của mình.

d) Khung tỷ lệ để xác định mức trọng yếu đối với tổng thể BCTCNH

- KTNH xây dựng khung tỷ lệ sử dụng để xác định mức trọng yếu đối với tổng thể BCTCNH là một khoảng tỷ lệ phần trăm (%) tương ứng với mỗi giá trị tiêu chí được lựa chọn (*chi tiết theo Bảng 1*).

Bảng 1. Khung tỷ lệ cho từng tiêu chí để xác định mức trọng yếu tổng thể

STT	Mức trọng yếu tổng thể
1	1- 6% Tổng lợi nhuận kế toán trước thuế
2	0,5 - 2% Tổng thu nhập
3	0,5 - 2% Tổng chi phí
4	0,5 - 2% Tổng vốn chủ sở hữu
5	0,5 - 2% Tổng tài sản

- Khung tỷ lệ nêu trên cung cấp định hướng cho KTVNN khi đưa ra các xét đoán trong việc xác định mức trọng yếu đối với tổng thể BCTCNH. Trong một số trường hợp, tỷ lệ % xác định mức trọng yếu có thể ngoài khung hướng dẫn nói trên nếu như KTVNN xét đoán rằng mức trọng yếu đó là phù hợp. KTVNN cần phản ánh trong hồ sơ kiểm toán những diễn giải chi tiết về nguyên nhân xác định mức trọng yếu ngoài khung hướng dẫn và mức trọng yếu này phải được sự đồng ý của Lãnh đạo KTNH (*Đoàn kiểm toán phải nêu rõ trong tờ trình khi xét duyệt KHKT tổng quát hoặc điều chỉnh KHKT tổng quát - nếu có*).

- Việc xác định tỷ lệ trong khung cần lưu ý phụ thuộc vào đánh giá và xét đoán chuyên môn của KTVNN, trên cơ sở xem xét các thông tin: Đặc điểm, môi trường kinh doanh, quy mô, tính phức tạp hoạt động kinh doanh của ngân hàng, mức độ quan tâm của đối tượng sử dụng BCTCNH (ví dụ Quốc hội), ...

đ) Xác định mức trọng yếu tổng thể BCTCNH hợp nhất hoặc Báo cáo tài chính tổng hợp của ngân hàng

- Khi xây dựng kế hoạch kiểm toán tổng quát Báo cáo tài chính hợp nhất (*viết tắt là BCTCHN*) hoặc Báo cáo tài chính tổng hợp của ngân hàng, mức trọng yếu được xác định ở hai cấp: